

СТАНОВИЩЕ

На доц. д-р Мила Любомирова Цанкова, д.м.

Медицински университет – София, КВБ

Член на научно жури за присъждане на образователно-научна степен доктор в професионално направление 7.4. Обществено здраве – Логопедия (заповед на ректора на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ – Благоевград № 280/27.02.2023)

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Добринка Калпачка е дипломиран лекар невролог като през 2012г. придобива образователна степен магистър по медицина в Медицински факултет на Медицински Университет (МУ) – София (Диплома № 032621). Притежава магистърска степен по Обществено здраве и здравен мениджмънт от Медицински Университет (МУ) – София (Факултет по обществено здраве, Диплома № 037717) от 2016г. През 2019г. придобива специалност по Нервни болести (МФ, МУ – София, Диплома № 016543). От 2018г. работи в Клиниката по нервни болести на УМБАЛ „Света Анна“, гр. София. През 2018г. започва разработване на дисертационен труд в професионално направление 7.4. Обществено здраве – Логопедия на тема: „Научно-базирана диагностика при афазия: дефиниране на прогностични индикатори при афазия вследствие инсулт”.

Основните ѝ клинични интереси са насочени в областта на мозъчно-съдовите заболявания, спешната неврология, невроизобразяването, мозъчната хемодинамика и комуникативните нарушения след инсулт.

Във връзка с това е член на четири съсловни организации:

- Българско дружество по неврология

- Българска асоциация по невросонология и мозъчна хемодинамика
- Българско дружество по инсулт
- Европейска организация по инсулт

Секретар на Българско дружество по инсулт от създаването му до сега.

Посещавала е редица национални и международни научни конференции по неврология и обществено здраве като:

- Годишна конференция на европейската организация по инсулти/световна организация по инсулти ESO/WSO“ 2020;
- Годишна конференция на европейската организация по инсулти, ESO/2021;
- Пета научна конференция „Предизвикателства пред общественото здравеопазване в условията на здравна криза“, май 2022.

Взела участие в няколко клинични изпитвания:

- Обучение по ICH-GCP и участие в международно клинично проучване за Болка, фаза 2 (2012-2013г);
- SOCRATES – IIIb – лечение и профилактика на исхемични инсулти – подизследовател (2014-2015г);
- PACIFIC - IIIb – лечение и профилактика на инсулти – подизследовател и координатор (2021г).

През 2019г. се обучава като докторант в Michigan State University, катедра по Communication Sciences and Disorders, САЩ за един семестър по проект Erasmus + KA 107.

Участва в изготвянето на редица научни доклади и публикации. Във връзка с дисертационния труд, съгласно минималните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „Доктор“ в област 7. Здравеопазване и спорт, е посочила три публикации в национални реферирани списания и една в база данни Publon, като една е с международно съавторство.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Афазията е придобито комуникативно нарушение, което има значително влияние върху качеството на живот и често е резултат от инсулт. През последните години данните за България сочат, че инсултът остава едно от водещите социалнозначими заболявания. Дефинирането на прогностични индикатори при афазия вследствие инсулт може да се определи като актуално и иновативно за медицинската практика.

Дисертационният труд е с обем 185 стандартни страници, включва 80 таблици и 16 фигури, както и 7 приложения. Изложени са следните самостоятелно обособени части: съдържание, списък с използваните съкращения, увод, три глави – (1) литературен обзор, (2) методология на научното изследване, (3) резултати и анализ на резултатите от научното изследване, както и обобщение на получените резултати, изводи, заключение, приноси, препоръки, библиография от 224 източника (12 на кирилица и 212 на латиница).

Изложена е необходимата аргументация за социалната и научната значимост на проблема.

В литературния обзор са засегнати основни аспекти на афазията: ICF модел за афазия, определение и класификации на афазия, научно-базирана диагностика и предиктори на афазия. Коректно са цитирани и анализирани водещи съвременни литературни източници за научно-базирана диагностика, лечение и терапия на афазия.

Засегната е ролята на ICF модела на афазията за комуникативните умения и качеството на живот. Посочени са водещите стандартизирани тестове за научно-базирана диагностика, диференциална диагностика и терапия при афазия, както и ограничения избор на адаптирани и валидирани научно-базирани диагностични и терапевтични инструменти към настоящия момент у нас.

Обобщени и клинично интерпретирани са множество литературни източници по отношение на дефинирането и класификациите на афазия най-вече като съвкупност от клинични симптоми в рамките на комуникативно нарушение и неврологичен синдром. Анализирано е значението и необходимостта от дефиниране на прогностични индикатори за възстановяване на афазия след инсулт като са обособени четири групи предиктори: (1) фактори, свързани с мозъчната лезия; (2) фактори, свързани с особености на пациента; (3) фактори, свързани с терапията; (4) фактори, свързани със степента на тежест на афазията.

Главата за методологията на научното изследване съдържа цел, задачи, хипотези, контингент, дизайн и методи на научното изследване.

Резултатите от научното изследване и техният анализ са представени в третата глава. Първоначално са посочени резултатите за процентното разпределение на контингента по различни показатели.

След това са представени резултатите по отношение на проверка на хипотезите като настоящото експериментално изследване доказва Хипотеза 1, а именно, че чрез научно-базирана диагностика на постинсултна афазия и подобрението на езиковите умения след инсулт се дефинират определени предиктори за възстановяване на афазията като комуникативно нарушение.

Следва частта на обобщение на получените резултати, дискусия и клинично значими изводи за значението на редица показатели като предиктори за възстановяването на афазия след инсулт.

Приносите на дисертационния труд са:

- Въведен нов и адаптиран на български език научно-базиран скринингов тест за диагностика и оценка на афазия
- Дефиниране на положителни и отрицателни прогностични фактори за възстановяването на афазия при пациенти, преживели инсулт
- За първи път в България е приложен научно-базиран скринингов тест BEST – 2

- За първи път в България е проведено изследване на езиковите и когнитивните умения на болни пациенти с афазия в острата фаза на исхемичния инсулт
- За първи път в България е проведено изследване на състоянието на редица фактори, свързани с пациенти с афазия след исхемичен инсулт
- За първи път в България е проведено контролно изследване на езиковите и когнитивните умения на пациенти с афазия в хроничната фаза на исхемичния инсулт.

3. Критични бележки и препоръки

Препоръка за по-широко разпространение и разработване на резултатите от този труд сред колегите от различни медицински и немедицински специалности, свързани с инсулта, с оглед сериозното медико-социално значение на проблема.

4. Заключение

Предложени са клинично значими препоръки, свързани с научно-базирана диагностика, оценка и прогноза при афазия след инсулт, което има важно клинично значение за бъдещо решаване на редица проблеми, свързани с лечението и рехабилитацията на инсултно болните лица у нас. Това определя дисертационния труд като актуален и значим за клиничната практика.

Давам положителна оценка и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително за присъждането на образователно-научната степен доктор на Добринка Калпачка.

25.04.2023 г.

гр. София

Изготвил:

/доц. д-р М. Любомирова/